

Ευτύχης Μπιτσάκης

Η φενάκη της πολιτικής: Σκάνδαλα, Προεδρολογία και άλλα

Έξι χρόνια και περισσότερο τα ΜΜΕ ασχολούνται με «Σκάνδαλα». Πρώτα το ΠΑΣΟΚ, μετά η ΝΔ (ΑΓΕΤ, υποκλοπές, κ.λπ). Τα σκάνδαλα έχουν γίνει κύριο θέμα της πολιτικής και των ΜΜΕ και, αντίστοιχα, κύριο μέσο φανακισμού της συνείδησης των πολιτών. Και πριν προλάβουμε να αναπνεύσουμε από την τελευταία σκανδαλολογία, πρόκυψε νέο θέμα «εθνικής» εμβέλειας: η προεδρολογία. Τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές, είχαμε τελειώσει και με αυτό.

Όταν το σπίτι μας καίγεται, «ημείς άδωμεν». Η πολιτική, κατά τον Αριστοτέλη, είναι το υψηλότερο λειτούργημα. Η χώρα μας, κατά γενική ομολογία, βρίσκεται σε μια μόνιμη, γενικευμένη και οξυνόμενη κρίση: Ανεργία της τάξεως του 10%, δημόσιο χρέος 27 τρις, αδιέξοδο της εξωτερικής πολιτικής, κρίση της παιδείας και του συστήματος υγείας, ερήμωση της υπαίθρου, απάνθρωπες συνθήκες στις πόλεις, κρίση περιβαλλοντική, χάος ιδεολογικό και πολιτισμικό, έκπτωση των αξιών, αμοραλισμός, «άρπαξε να φας και κλέψε να χεις». Και οι πολιτικοί μας; Αυτοί «άδωσιν»: Διαμάχες ανάμεσα στα κόμματα, διαμάχες μέσα στα κόμματα, επικάλυψη των πραγματικών προβλημάτων με ιδεολογήματα και με τη σκανδαλολογία. Οι Ρωμαίοι πρόσφεραν

στις εξαθλιωμένες μάζες «άρτον και θεάματα». Τα μεγάλα μας κόμματα «απαντούν» στην αγωνία των μαζών με τη σκανδαλολογία. Γιατί; Για δύο λόγους: Πρώτον, διότι έτσι εξυπηρετούν τα μικροκομματικά τους συμφέροντα. Και δεύτερον, επειδή, φανακίζοντας την κοινωνική πραγματικότητα, εξυπηρετούν συγκεκριμένα συμφέροντα ως διαχειριστές του κεφαλαίου - εγχώριου και πολυεθνικού.

Συγκεκριμένα.

Η ΝΔ ανακάλυψε μετά την ήττα της τα «σκάνδαλα» του ΠΑΣΟΚ στη δεκαετία του '80. *Κάθαρση!* Η κάθαρση είχε τότε αναχθεί, ακόμα και από την Αριστερά, σε «εθνικό» ζήτημα. Χρόνια λοιπόν οι Έλληνες παγιδεύτηκαν στη σκανδαλολογία, η Αριστερά συνεργάστηκε με τη Δεξιά χάριν της «κάθαρσης», ακολούθησε η «Εθνική ομοψυχία» της Οικουμενικής και εν τέλει τι βγήκε; *Τίποτα!* Αποδείχτηκε η ενοχή του ΠΑΣΟΚ; Όχι! Αποδείχτηκε η αθωότητά του; Πάλι όχι! Συμπέρασμα του έλληνα πολίτη: Όλοι κλέφτες. Όλοι ίδιοι. Και η καθεστωτική Αριστερά; Θαμπωμένη από τα φώτα της «κεντρικής πολιτικής σκηνης», πεινασμένη για κάποιο κόκκαλο εξουσίας, μέσα στην ιδεολογική της ανεπάρκεια φανταζόμενη ότι ασκεί «εθνικό» λειτούργημα, κατόρθωσε να διασπαστεί δύο φορές και να

βρίσκεται εκεί που βρίσκεται σήμερα. Γλύτωσε από τις τίγρεις και τα λιοντάρια και την κατασπάραξαν οι κοριοί!

Με του κύκλου τα γυρίσματα, ήλθε και η σειρά των «σκανδάλων» της Ν.Δ. Κατήγορος τώρα το ΠΑΣΟΚ. Νέος κύκλος σκανδαλογίας. Στο τέλος απαλλαγή με ψήφο της Βουλής. Αποδείχτηκε η ενοχή της ΝΔ και του κ. Μητσοτάκη; Όχι! Αποδείχτηκε η αθωότητά τους; Και πάλι όχι! Συμπέρασμα: Όλοι ίδιοι είναι. Έκπτωση και αναξιοπιστία της πολιτικής. Αλλά η αναξιοπιστία των κομμάτων και των δημοκρατικών θεσμών, η κρίση της κοινωνίας και των αξιών, οδηγεί τις ιδεολογικά ανώριμες μάζες στην αναζήτηση κάποιου σωτήρα. Οι νεοαζι είναι σχεδόν ανύπαρκτοι ακόμα στη χώρα μας. Αλλά, για να θυμηθούμε τον Μαρξ, ας δούμε στο πρόσωπο των Ευρωπαίων εταιρών μας, το αυριανό δικό μας πρόσωπο.

Τι εξυπηρέτησε, λοιπόν, η σκανδαλογία; Πρώτον, τα μικρόψυχα, στενά συμφέροντα των δύο κομμάτων. Δεύτερον, η σύγκρουση των κομμάτων και η αναγωγή των σκανδάλων σε κύριο πρόβλημα της κοινωνίας, η επικάλυψη της κοινωνικής πραγματικότητας με τη σκόνη της σκανδαλογίας διευκόλυνε συγκεκριμένους οικονομικούς παράγοντες να προωθήσουν τα συμφέροντά τους με την ανάληψη έργων, προμηθειών, πετυχαίνοντας δάνεια, απαλλαγές, προσβάσεις στα κέντρα εξουσίας, εκεί κυρίως όπου λαμβάνονται οι μεγάλες οικονομικές αποφάσεις. Μέσω της σκανδαλογίας φενακίστηκε επί μια σχεδόν δεκαετία η πολιτική και συνολικά η κοινωνική ζωή. Η δημιουργία πλαστής συνείδησης αποτελεί μια από τις προϋποθέσεις για τη διαίωνιση του σημερινού εκμεταλλευτικού συστήματος. Αλλά η γενικευμένη πλασματική αντίληψη της πραγματικότητας είναι προϊόν της κρίσης της κοινωνίας και ταυτόχρονα διαβρω-

τική δύναμη που γενικεύει αυτήν την κρίση.

Η ακατάσχετη προεδρολογία των τελευταίων μηνών ήταν συνέπεια της ίδιας λογικής: Η εκλογή ενός Προέδρου χωρίς ουσιαστικές εξουσίες ανάχθηκε πάλι σε πρόβλημα «εθνικής σημασίας». Γιατί; Επειδή τούτη ή εκείνη η λύση θα εξυπηρετούσε συγκεκριμένα κομματικά συμφέροντα, αλλά και, ταυτόχρονα, θα σηματοδοτούσε κάποιες τάσεις στην πορεία της πολιτικής ζωής. Το αποτέλεσμα ήταν πάλι χωρίς σημασία ως προς το θεσμό καθεαυτό. Εντούτοις σηματοδότησε περισσότερο καθαρά αυτό που δεν μπορούσε πλέον να αποκρυβεί: τη συντηρητική στροφή του κυβερνητικού κόμματος, το οποίο πολιτεύεται πλέον στα πλαίσια των εντολών των Βρυξελλών και σε αρμονία με τα συμφέροντα του κεφαλαίου - εγχώριου και ξένου. Οι αποκρατικοποιήσεις, η πολιτική της λιτότητας, η ατολμία ή και η καθαρά συντηρητική πολιτική στους χώρους της παιδείας, της υγείας, της ασφάλισης κ.λπ., συγκεκριμενοποιούν τις οριστικές επιλογές του ΠΑΣΟΚ: την ήπια - νεοφιλελεύθερη πολιτική του.

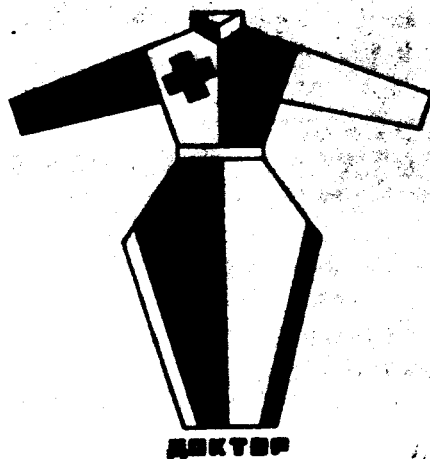
Φενακισμός της πραγματικότητας. Αποπροσανατολισμός των πολιτών έτοι ώστε να μάχονται με σκιές αντί για τα πραγματικά τους συμφέροντα. Δεν είναι, λοιπόν, μόνον η εσωτερική πολιτική. Η μυωπική και αδιέξοδη πολιτική στο λεγόμενο «Σκοπιανό» δεν ήταν μόνον, ούτε κυρίως, συνέπεια της ανεπάρκειας των παραγόντων που το χειρίστηκαν. Η μυωπία είχε εσωτερικά αίτια: Το «εθνικό» υποτάχθηκε στο κομματικό. Οι ηγεσίες των δύο μεγάλων κομμάτων πλειοδότησαν σε «εθνικιστικό» βερμπάλισμο, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να εξασφαλίσουν την ψήφο των πιο καθυστερημένων και συντηρητικών τμημάτων της κοινωνίας. Έτσι, έχασαν την ευκαιρία ενός έντιμου συμβιβασμού (π.χ. με βάση τις προτά-

σεις Πινέρο) και κατέληξαν στο εμπάργκο και στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Τώρα είναι αργά. Η άλλοτε Ομόσπονδη Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, όπως φαίνεται, θα αναγνωρισθεί τελικά ως Δημοκρατία της Μακεδονίας. Τι θα κάνουν τότε οι «Μακεδονομάχοι» του «άδειου λόγου τροπαιούχου»; Αλλά το πρόβλημα φυσικά δεν είναι μόνον αυτό. Πέρα από τη διπλωματική ήττα, ο ελεεινός χειρισμός του «Μακεδονικού» βοήθησε στην αναζωπύρωση εθνικιστικών, θρησκευτικών και αντιδραστικών ιδεολογιών και πρακτικών, οι οποίες δηλητηριάζουν το σώμα της κοινωνίας μας.

Φυσικά τα σκάνδαλα δεν τελείωσαν. Τώρα έχουμε τη «Βίλλα», τα κουπόνια της ΝΔ, την Ολυμπιακή, τα κανάλια, τα κυκλώματα των φυλακών, τα καζίνο, τα νοσοκομεία, τους παρακρατικούς μηχανισμούς και βλέπουμε! Αλλά τα μεγαλύτερα σκάνδαλα είναι οι ιδιωτικοποιήσεις - η εκποίηση του κρατικού τομέα της οικονομίας (ΑΓΕΤ, Πειραιϊκή-Πατραϊκή, Διυλιστήρια, Ναυπηγεία, κ.λπ), καθώς και τα λεγόμενα μεγάλα έργα (Αεροδρόμιο, Μετρό, Αχελώος,

Εγνατία). Τα τελευταία έχουν δύο όψεις: αφενός επικαθορίζουν το χαρακτήρα της ανάπτυξης και την ενσωμάτωση της χώρας στην Ευρώπη των πολυεθνικών και, αφετέρου, είναι ο χώρος των μεγάλων συγκρούσεων ξένων και ντόπιων για το μεγάλο φαγοπότι του Πακέτου Ντελόρ και του κρατικού χρήματος.

Σκάνδαλα υπάρχουν και θα υπάρχουν σε μας, στην Ευρώπη, στις ΗΠΑ, παντού όπου κυριαρχεί το κεφάλαιο. Είναι το φυσιολογικό προϊόν της κοινωνίας που βασιζέται στην ιδιωτική ιδιοκτησία. Υπάρχουν, και όταν ανακαλύπτονται θα πρέπει οι ενεχόμενοι να τιμωρούνται (τιμωρήθηκε ποτέ κανείς από τους μεγάλους;) Αλλά το μέγα σκάνδαλο, πηγή όλων των άλλων, είναι η κινητήρια δύναμη του καπιταλισμού: η εκμετάλλευση του ανθρώπου από άνθρωπο. Αλλά η εκμετάλλευση δεν θεωρείται «σκάνδαλο». Θεωρείται κανονική σχέση μεταξύ των ανθρώπων. Και μόνον η κατάργηση αυτής της σχέσης θα μπορούσε να καταστήσει αδύνατα τα σκάνδαλα και άχρηστη τη σκανδαλογία.

Vera Stepanova: Ο Θάνατος του Tarekine, ο γιατρός, 1922